

Pressmeddelande

2011-09-15

Ett förändrat kommunalt balanskrav för ökad stabilitet

Clas Olsson
Särskild utredare
tel 010-487 28 51

Agneta Rönn
Huvudsekreterare
tel. 0735-933 904

Idag har Utredningen om kommunsektorn och konjunkturen överlämnat betänkandet *Spara i goda tider – för en stabil kommunal verksamhet (SOU 2011:59)* till finansmarknadsminister Peter Norman.

Utredaren föreslår att kommuner och landsting får möjlighet att under vissa förutsättningar spara sina överskott i lokala resultatutjämningsreserver som kan användas för att klara balanskravet när intäktsutvecklingen är svag. Möjligheten att bygga en resultatutjämningsreserv finns inte i dagens regelverk. Förslaget innebär också att det i normalfallet krävs ett resultat på mer än en procent av skatter och generella statsbidrag och ett positivt eget kapital för att få tillföra medel till reserven.

Utredaren föreslår också att kommuner och landsting ska besluta om särskilda föreskrifter för god ekonomisk hushållning och för hanteringen av resultatutjämningsreserven. De ska också utveckla den ekonomiska analysen i årsredovisningen, bl.a. genom en särskild utvärdering av sin ekonomiska ställning där hänsyn tas även till framtida pensionsåtaganden m.m.

Utredaren har också haft ett uttryckligt uppdrag att föreslå hur ett centralt system för stabilisering av intäkterna i kommuner och landsting kan utformas. Ett sådant centralt system kan göras mer eller mindre långtgående. Utredarens slutsats är att ett centralt system endast kan motiveras om det ger ett stöd i en krissituation, inte för att utjämna ”normala” konjunkturvariationer. Det kan därigenom bli ett komplement till det lokala sparandet. Systemet som föreslås innebär en garanti om en lägsta utveckling av det kommunala skatteunderlaget på 2,2 procent. Den genomsnittliga utvecklingen för de senaste 20 åren är 3,6 procent per år.

Stabiliseringssystemet innebär att kommuner och landsting får ett stabiliseringsbidrag från en kommunstabiliseringsfond (KSF) om utvecklingen av skatteunderlaget understiger 2,2 procent. Fonden föreslås

finansieras genom att kommuner och landsting betalar en årlig stabiliseringsavgift på 0,15 procent av skatteunderlaget (cirka 2,5 miljarder kronor per år). Utredaren framhåller att en alternativ och ur legitimitetsperspektiv mer rimlig finansiering vore att i stället anpassa de generella statsbidragen.

Kommunstabiliseringsfonden ska maximalt kunna uppgå till 25 miljarder kronor. För att klara en ny kris föreslås fonden förses med en kredit på motsvarande belopp.

Förändringarna föreslås träda i kraft 2013.

Utredningen har också haft i uppdrag att, som underlag för sina förslag, göra en analys av hur kommuner och landsting agerar i olika konjunkturlägen, t.ex. om man gör neddragningar och uppsägningar av personal i konjunktur nedgång. En fråga för utredningen har varit om kommuner och landsting på det sättet, genom sitt agerande, bidrar till att förstärka konjunkturvariationerna i samhällsekonomin. En annan fråga har varit om det kommunala balanskravet har förstärkt utvecklingen. Utredningens slutsats är i korthet att det finns sådana tendenser men några starka och stabila samband kan inte påvisas.

Utredningens förslag syftar till att skapa bättre förutsättningar för en kommunal verksamhet som är stabil över tid, eftersom behoven inte varierar med konjunkturen.